

סוד הקשר הגופני בחיי הנישואין

1. הרב אילן ציפורי. מימד האישה לפי היהדות עמ' 30.

"לאחר חטא אדם הראשון, האיש והאישה עברו ממצב של ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבוששו למצב של יתפקחנה עיני שניהם וידעו כי עירומים הם'. מאז הבושה נצרכת, כרגש טבעי המוטבע עמוק בנפש האדם, היא כח חיוני השומר על יחסים תקינים בין האיש לאישה, ובעיקר בין איש לאישה לאינס שייכים זה לזו. יצר המשיכה של האיש לאישה, כאשר הוא מעוות נהפך לרצון לבייש ולבוזת את האישה על ידי ראייתה במצבים המביישים אותה, מאידך גיסא, היצר הנשי להיות יופייה נכסף, נהפך למעין נרקסיסטיות ולאיבוד הבושה ומביא לחשיפה, כביכול רצונית, החפצה לתת לאיש, אפילו זר, הנאה אסורה מיופייה.

המהות הפנימית של יצר האיש, מעבר לחיפוש אחרי ההנאה, היא הרצון להשתלט על האישה על ידי פגיעה בכבודה (השפלה), מאידך גיסא, האישה מתאוה לשלוט על האיש על ידי שיעבודו ליופייה (השפלה שלו)"

2. הרב אורי שרקי.

"הפריצות המינית היא תולדה ישירה של הנצרות. הנצרות לימדה שיש במין משהו טמא, שטני, ולכן הריאקציה שהיא מתבקשת מול עמדה כזאת היא אדרבה, השחרור המיני. בעוד שהיהדות רואה במיניות יסוד של קדושה, "והאדם ידע את חוה אשתו" זה לפני החטא לפי רש"י, לכן המיניות הופכת להיות דבר נורמלי, דבר קדוש, שממילא מצריך את הנתבים שלו, את הגבולות שלו. לא בתור דיכוי, כי אם בתור הכוונה והזרמה של המיניות אל המקום הנכון שלה, דהיינו ריבוי האהבה והוספת חיים בעולם"

3. הראי"ה קוק. אורות הקודש חלק ג' פסקה לט - קשר הברית והטוב העולמי.

"הטעם העתיק של המילה, המעטת תאוות המין, הוא חובק כללים רחבים של המדע. קשר הברית, להיות לך לאלהים ולזרעך אחריו, של דעת אחדות ד', הקשור במילה, משולב הוא עמה קשר עצמי.

מבשרו יחזה אדם אלוה. אם יש באדם כח לאחד את כל כחות נפשו וכל נטיותיו למטרה שכלית ומוסרית אחת, כבר רואה הוא את האחדות בעולמו הפנימי, והאחדות של העולם הכללי מתבררת אצלו יותר ויותר. וכשהוא מוצא שכוחותיו פרודים הם, כשאינו יכול לצייר שלטון כללי על נטיותיו ותאוותיו, אז מחליט הוא, שהעולם הגדול כמוהו מפורד הוא גם הוא, ושאינן אחדות במציאות.

התאוה המינית כוללת בעצמותה... את החלק היסודי מכל הנטיות כולן. אם היא עומדת באדם במצב כזה, שהרוח האצילי שבו יוכל לעלות גם עליה להקיפה, לאחדה עם כל המון הכחות הגשמיים והרוחניים שבאדם למטרה אחת מוסרית עליונה, אז האחדות מתגלה בעצמותו, וגילוי האחדות האלהית מתחזה בו בבשרו.

השיקוע של רוח האדם בתוך תאוות המין עד לכדי צלילה גמורה, עד לכדי אוטם האידיאליות והמוסריות בחוגה, גרמה את תכונת הערלה, והמעמד הפתולוגי הזה הוא נושא עליו בגויה את האימוץ של נטיה זו בצורתה היוצאת מחוג האידיאליות והמסירה המוסרית המגמתית.

מובן הדבר, שההשקפה הפסימית בעולם, שהיא נאותה לירידה מוסרית, היא נותנת כח דוחף להנתקתה של תאוות המין מן האידיאליות, שכיון שהמציאות בכללה היא רעה רבה, איך יהיה אידיאל להרבות יצורים אומללים. ולפי זה לכל הנטיה כולה אין שורש באידיאל, רק התפרצות התאוה היא שעושה את דרכה.

לא כן היא השקפת הטוב העולמי, ההשקפה האופטימית, של וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד, היא נותנת מקום לאידיאליות להתפשט גם על הנטיה המינית.

ואם ירד טבע הבשר ויצר לב האדם עד כדי התפתחותה של הערלה, הנה יסול לו האדם את דרכו האצילית בתיקון ברית קודש, על ידי המילה, ואז ימצא את כל כחותיו נטויים למטרה כללית אידיאלית קדושה, ומבשרו יחזה אלוה, ויקדש את קדוש ישראל, ד' אחד"

4. הרב ניר מנוסי.

"מודל ה"חברות" שאימצה התרבות יוצר זוגיות מתוחה, הגובה מחירים גבוהים ביותר. המודל מורכב מאינטימיות גופנית מלאה מצד אחד, עם מחויבות חלקית ובלתי-מוגדרת מצד שני. לחוסר ההתאמה בין העוצמה הגבוהה של האינטימיות לעוצמה הנמוכה של המחויבות יש השלכות רבות. כך למשל, כאשר כל צד יודע שמותר לו לעזוב בכל רגע, ושלשני מותר אותו הדבר בדיוק, אפשרות הפרידה, והבדידות שתבוא אחריה, רובצת כשכבת עננים מעל הזוג, ויורדת כערפל בכל אימת שמתערר קושי ביחסים. חיים בכוננות פרידה. אחד מתוצרי הלוואי העגומים יותר של הדבר הוא הכנת תוכניות מגירה לקראת תרחיש של עזיבה, וזאת בדמות יצירת חצאי-פלירטים עם אנשים אחרים, אל חיקם נוכל להימלט בשעת הצורך דבר שהפך בינתיים לתופעה מוכרת הנקראת Trading up.

הוסיפו לדבר הזה את העובדה, שרוב האנשים עתידים לעבור מספר קשרים כאלה, לעתים מספר רב מאד. גם לדבר הזה (שאף לו הסוציולוגים העניקו שם, "מונוגמיה סדרתית") יש השלכות מרחיקות לכת. בפעם הראשונה המגע המיני הוא מרגש בטירוף, חשיפה ראשונה של גופנו לאדם אחר והיחשפות ראשונה לגופו שלו. הפיזי והרגשי מתחברים לחלוטין. אך כאשר מגיעה הפרידה הבלתי-נמנעת, השניים ניתקים זה מזה: הגוף מגלה שהרגש לא היה נצחי כפי שחשב, ומתפכח.

הלב שהצטלק מגולה שהמגע הגופני מתעתע, ומתקשח. כאשר מתחיל הקשר השני, את הגוף קל יותר לחלוק, כי זו לא פעם ראשונה, אך את הלב חולקים פחות בקלות, מאותה סיבה בדיוק. דבר זה רק מתעצם בקשר השלישי והרביעי. ככל שהגוף עובר 'הזולה' הלב עובר 'התייקרות'. ככל שהגוף מתערטל הלב מתערל. תוצר הסיום של התהליך הזה הוא אדם שגופו 'משוחרר' לגמרי, שמין עבירו הוא כמו ללכת למסעדה, אך שלבו ספון במקלטי-מקלטים ואינו ניתן לאיש מפרש בקצה האופק"

5. רמב"ן באגרת הקדוש.

"ואל יחשוב אדם כי בחיבור הראוי יש גנאי או כיעור, חלילה מזה, כי חיבור זה הוא עניין קדוש ונקי כשיהיה הדבר כפי מה שראוי, ובזמן הראוי, ובכוונה הראויה, כי החיבור נקרא ידיעה, ולא לחינם נקרא ידיעה, כאומרו וידע אלקנה את אשתו. והסוד: כי טיפת הזרע כשתהיה נמשכת בקדושה ובטהרה נמשכת ממקום הדעה והבינה שהוא המוח, וידוע שאלו לא יהיה בדבר קדושה גדולה לא יהיו קורין לחיבור ידיעה. חלילה חלילה אין הדבר כמאמר היווני (אריסטו שאמר כי חוש המישוש חרפה הוא לנו), לפי שיש במאמרו זה שמץ מינות שאינו מורגש... אבל אנו, בני בעלי התורה הקדושה, מאמינים שה' ברא הכל כפי שגזרה חכמתו, ולא ברא דבר שיהיה בו גנאי וכיעור... כי ה' יתברך כל דרכיו משפט וטהרה ונקיות, ונמצא שהכיעור הוא בא מצד פעולות האדם"

6. קידושין פא.

"רבי חייא בר אשי הוה רגיל כל עידן דהוה נפל לאפיה (בתפילה) הוה אמר הרחמן יצילנו מיצר הרע יומא חד שמעתינהו דביתהו אמרה מכדי הא כמה שני דפריש ליה מינאי מאי טעמא קאמר הכי? יומא חדא הוה קא גריס בגינתיה קשטה נפשה חלפה ותנייה קמיה אמר לה מאן את אמרה אנא חרותא דהדרי מיומא תבעה אמרה ליה אייתי ניהליה להך רומנא (רימון) דריש צוציתא שוור אזל אתייה ניהלה כי אתא לביתהו הוה קא שגרא דביתהו תנורא סליק וקא יתיב בגויה אמרה ליה מאי האי אמר לה הכי והכי הוה מעשה אמרה ליה אנא הואי לא אשגח בה עד דיהבה ליה סימני אמר לה אנא מיהא לאיסורא איכווני כל ימיו של אותו צדיק היה מתענה עד שמת"

7. היעב"ץ בסידור בית יעקב, עמ' 158.

"והנה סוד ידיעה הרמוז בזה הוא סוד היות האדם כלול בסוד חכמה ותבונה ודעת, כי האדם הוא סוד החכמה; והאישה סוד התבונה; וחיבור הטהור הוא סוד הדעת. וזהו סוד איש ואישה. ולזה כיוונו חז"ל באומרם "בשעה שאדם מתחבר לאשתו בקדושה – שכינה שרויה ביניהם" (סוטה יז ע"א). וזהו שם י-ה, שהיו"ד באיש והה"א באישה, והוא רמז לשתי עולמות שנבראו בשם זה, כמו שכתוב "כי ביה ה' צור עולמים" (ישעיהו כו, ד). ונוסף בהם שם זה כדי שיזכו שתשתתף עמהם שכינה שנותנת נשמה"

8. רמב"ן שם.

"...ואם תבין סוד הכרובים, יוקול של השכינה נשמע מביניהם, תדע מה שאמרו חז"ל, 'בשעה שהאדם מתחבר עם אשתו בקדושה שכינה שרויה ביניהם'... ואל זה הסוד כווננו באמרם 'שלושה שותפים יש באדם ואלו הם – אביו ואמו ועליהם הקביה... מוכח מכך כי חיבור האדם אל אשתו כראוי הוא בדמיון בריאת שמיים וארץ... בניין העולם ויישובו ונעשה בו שותף לקביה במעשה בראשית"

9. הזוהר הקדוש (ויקרא דף פ"א ע"ב).

"תרגום: משום כך צריך אדם לשמח את אשתו באותה שעה, לזמן אותה ברצון אחד עמו. ויתכוננו שניהם כאחד לאותו הדבר. וכשנמצאים שניהם כאחד, אזי הכל אחד בנפש ובגוף. בנפש - להדבק זה בזה ברצון אחד. ובגוף - כמו שלמדנו שאדם שלא נשא הוא כמי שנחלק, וכשמתחברים זכר ונקבה, אז נעשים גוף אחד. נמצא שהם נפש אחת וגוף אחד, ונקרא אדם אחד. אז הקדוש ברוך הוא שורה באחד, ומפקיד רוח של קדשה באותו אחד" האדם מתאחד על ידי הזיווג עם אשתו והיא כדוגמת או גורמת לאחדות העליונה.

10. הזוהר הקדוש (בראשית דף נ' ע"א).

"תרגום: בשעה שנקנס לביתו צריך לשמח את אשתו משום שאשתו גרמה לו אותו זיווג עליון. כיון שבא אליה, צריך לשמח אותה משום שני טעמים. אחד משום חדות אותו זיווג, חדות המצוה היא, וחדות המצוה חדות השכינה היא. לא עוד, אלא שמרבה שלום סתם [למטה] [נייא: לאשה]. זהו שכתוב (איוב ה) וידעת כי שלום אהלך ופקדת נוד ולא תחטא. וכי אם לא פוקד את אשתו זה חטא? כך זה בודאי! משום שגורע כבוד זיווג העליון שהזדווגה בו ואשתו גרמה לו. ואחד - שאם אשתו מתעברת, הזיווג העליון מריק בה נשמה קדושה, שהרי הברית הזו נקראת ברית הקדוש ברוך הוא. ועל זה צריך לכוון בחזרה זו כמו שצריך בחדות השבת [של אותם חכמים], שהוא זיווג החכמים. ועל זה וידעת כי שלום אהלך, שהרי השכינה באה עמו ושורה בביתו. ועל זה (שם) ופקדת נוד ולא תחטא. מה זה ולא תחטא? לשמש לפני השכינה חדות המצוה"